

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

LRZ 411.004.01.2016

D/16/502

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

ul. Kraszewskiego 8, 35-016 Rzeszów

T +48 17 780 23 00, F +48 17 780 23 06

lrz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli D/16/502 – Działania edukacyjne na rzecz bezpieczeństwa dzieci i młodzieży szkolnej w ruchu drogowym.

Jednostka przeprowadzająca kontrolę Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie

Kontroler Artur Rałowski, główny specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr 99041 z dnia 1 marca 2016 r.

(dowód: akta kontroli str. 1-2)

Jednostka kontrolowana Szkoła Podstawowa nr 11 w Rzeszowie (dalej: Szkoła), 35-311 Rzeszów
ul. Podwisłocze 14.

Kierownik jednostki kontrolowanej Janina Dec, Dyrektor Szkoły od 1 września 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 3-4)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna - opisowa

Szkoła w latach 2014-2016 wywiązała się z obowiązku kształcenia uczniów w zakresie zasad bezpieczeństwa obowiązujących w ruchu drogowym.

W latach 2014 - 2016 w Szkole podejmowane były działania dydaktyczne i wychowawcze, których celem było między innymi nabycie przez uczestników I i II etapu edukacyjnego umiejętności poruszania się po drogach, rozpoznawanie i właściwe interpretowanie znaków drogowych. Odbywało się to w ramach zajęć obowiązkowych, jak również w trakcie wycieczek, spotkań ze znanymi ludźmi, przedstawicielami instytucji zajmujących się tym zagadnieniem zawodowo takich Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Rzeszowie (WORD), Wojewódzka Inspekcja Transportu Drogowego w Rzeszowie (WITD).

Anonimowa ankieta przeprowadzona wśród uczniów klas IV, V, VI wykazała, iż oceniają oni swoją drogę z domu do Szkoły jako bezpieczną i nie wskazali odcinków dróg, punktów drogowych, na których czuliby się zagrożeni w związku z wzmożonym ruchem samochodowym.

Organizowane dla poszczególnych klas wycieczki szkolne, spełniały wymagania stosownych przepisów oraz funkcjonującego w szkole Regulaminu Wycieczek tj: pozyskiwano zgody rodziców zapoznawano uczniów z regulaminem zawierającym podstawowe zasady bezpieczeństwa.

Najwyższa Izba Kontroli ustaliła, iż w Szkole przeprowadzono zajęcia edukacyjne zgodnie z podstawą programową dla szkół podstawowych. Tematykę bezpieczeństwa w ruchu drogowym poruszano w czasie edukacji technicznej na drugim etapie edukacyjnym, natomiast w tygodniowych blokach problemowych na pierwszym etapie edukacyjnym.

Przygotowanie uczniów do egzaminu na kartę rowerową odbywało się w ramach prowadzonej w klasach IV edukacji technicznej.

Uczniowie Szkoły brali również udział w zajęciach ponadprogramowych nie wynikających z obowiązkowych planów nauczania, takich jak kurs pomocy przedmedycznej, konkursie plastycznym organizowanym corocznie pn. „Bezpieczne wakacje”. W 2016 r. Szkoła z inicjatywy dyrekcji przystąpiła do programu „Bezpieczna jazda. Karta rowerowa – moje pierwsze prawo jazdy”.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Działania Szkoły związane z poprawą bezpieczeństwa osób nieletnich korzystających z dróg publicznych.

Opis stanu
faktycznego

1. Organem prowadzącym Szkołę jest Gmina Miasto Rzeszów. Liczba uczniów oraz oddziałów w Szkole systematycznie rosła i na koniec września wynosiła: w 2013 r. 527 uczniów i 21 oddziałów, w 2014 r. – 543 uczniów i 22 oddziałów i w 2015 r. – 589 uczniów i 24 oddziałów. W tym samym czasie liczba etatów dydaktycznych kształtowała się w sposób następujący: 43,27 w 2013 r., 44,60 w 2014 r., 49,75 w 2015 r.

Zgodnie z Uchwałą nr VI/86/2015 r. Rady Miasta Rzeszowa z dnia 16 lutego 2015 r. obwód Szkoły obejmuje 7 ulic (w centrum miasta). Liczba dzieci i młodzieży podlegających obowiązkowi szkolnemu zamieszkujących w obwodzie na 30 września 2015 r. wynosiła 487 osób.

W latach objętych kontrolą, Szkoła nie organizowała dowozu dzieci. Placówka dydaktyczna znajduje się w centrum obwodu, a oszacowana na podstawie Googlemaps odległość poszczególnych ulic od jednostki kontrolowanej nie przekraczała 3 km. Ustalono również na podstawie sprawozdań Systemu Informacji Oświatowej i orzeczeń Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Rzeszowie, iż latach 2013-2015 do Szkoły uczęszczało od 3 do 5 uczniów o stwierdzonej potrzebie kształcenia specjalnego, którzy zgodnie z treścią ww. orzeczeń nie podlegali obowiązkowi dowożenia do Szkoły.

(dowód akta kontroli str.: 5-67, 267-271)

2. Przeprowadzona anonimowa ankieta wśród 56 uczniów uczęszczających do klas IV, V, VI, (co stanowi 23% wszystkich uczniów na drugim etapie edukacyjnym) nie wykazała, aby uczniowie czuli się zagrożeni w związku z występowaniem dużego natężenia ruchu drogowego podczas drogi do Szkoły (100 % ankietowanych).

Zgodnie z wynikiem ankiet, uczniowie Szkoły nie są dowożeni przez komunikację zorganizowaną w ramach zadania własnego Gminy Miasta Rzeszowa (ze względu na usytuowanie placówki dydaktycznej w centrum miasta i osiedla). Przemierzają się do Szkoły chodnikiem (82,14 % ankietowanych) i nie muszą przechodzić przez drogi o dużym natężeniu ruchu (82,14% ankietowanych). Ankietowani stwierdzili, iż brak jest miejsc nieposiadających przejść dla pieszych (100% ankietowanych). 17,86 % uczniów, o ile ma możliwość dojeżdża do Szkoły rowerem. Nie odbywa się to jednak po drogach publicznych, po których poruszają się pojazdy samochodowe.

Ustalono, iż wśród uczniów klas: Va, Vb, Vc i VIa, - jedenastu okresowo dojeżdża do Szkoły na rowerach przemierzając się po chodnikach lub ścieżkach rowerowych. Trzech z nich nie posiada kart rowerowych (uczniowie klas V i VI). Co wynikało z braku zgody rodziców na przystąpienie tych uczniów do egzaminu na kartę rowerową. Ustalono, że uczniowie ci uczestniczyli w zajęciach z edukacji

technicznej w klasie IV w ramach, której odbywał się kurs przygotowujący do egzaminu na kartę rowerową.

(dowód akta kontroli str.: 209-266)

3. Szkoła w dniu 17 czerwca 2015 r. przeprowadziła spotkanie z aktorką Dorotą Stalińską, podczas którego wprowadzono uczniów wszystkich klas w zasady bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz rozdawano opaski odblaskowe. Ponadto w dniu 23 maja 2015 r. Szkoła zorganizowała wycieczkę rowerową dla uczniów klas I, II i III, której celem było między innymi poznawanie przepisów i zasad bezpiecznego poruszania się w ruchu drogowym, z uwzględnieniem funkcji elementów odblaskowych. W roku szkolnym 2014/2015 przeprowadzano w klasach IV-tych zajęcia pod nazwą „Jestem widoczny na drodze”.

(dowód akta kontroli str.: 69-78)

4. Informacje zgromadzone w sprawozdaniu sporządzonym w SIO wskazują, iż w latach 2014-2016 wypadki, których uczestnikami byli uczniowie miały miejsce w czasie zajęć WF, lub na przerwach międzylekcyjnych. W okresie objętym kontrolą funkcjonował „Regulamin wycieczek i innych imprez krajoznawczo turystycznych” określający obowiązki kierowników i opiekunów wyjazdów uczniów. Ustalał on między innymi procedurę uzyskiwania zgody na wyjazd, sposób sprawowania opieki w czasie wycieczki, ilość opiekunów niezbędnych do przeprowadzenia wycieczki w zależności od jej rodzaju. Na podstawie badania dokumentacji dotyczącej 10 wycieczek i imprez szkolnych ustalono, iż przy ich organizacji zachowywano zasady, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 8 listopada 2001 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki krajoznawstwa i turystyki¹ oraz w Regulaminie. W przeprowadzanych wycieczkach udział brała prawidłowa ilość opiekunów. Uzyskiwano zgody opiekunów prawnych na wyjazd i zapoznawano uczestników z regulaminem.

(dowód akta kontroli str.: 5-54, 79-132)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie² działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

¹ Dz. U. Nr 135, poz. 1516 ze zm.)

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen częściowych dotyczących działalności w badanym obszarze: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny częściowej według proponowanej skali byłoby niemożliwe lub nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, należy zastosować ocenę opisową.

2. Realizacja podstawy programowej w zakresie zagadnień związanych z bezpieczeństwem ruchu drogowego.

1. Zgodnie z podstawą programową dla klas IV-VI szkoły podstawowej, zagadnienia z zakresu bezpieczeństwa ruchu drogowego (brd) są realizowane w ramach zajęć technicznych. Ramowy plan nauczania przewiduje przeznaczenie na ww. zajęcia 95 godzin w ciągu trzech lat drugiego etapu edukacyjnego. W Szkole przyjęto zasadę, iż problematyka brd realizowana jest w klasach czwartych. Zakres tematów, celów osiągniętych oraz kształconych umiejętności określał „Rozkład materiału z zajęć technicznych dla klasy IV”, opracowany zgodnie z wymaganiami podstawy programowej. W myśl zapisów w nim zawartych w procesie dydaktycznym były poruszone między innymi zagadnienia takie jak: poznawanie rodzajów dróg i ich elementów, przestrzeganie zasad zawartych w Kodeksie ruchu drogowego, zasady poruszania się pieszych, moja droga do szkoły, pieszy widoczny na drodze. W roku szkolnym 2014/2015, w każdej z klas IV zaplanowano przeprowadzenie do 29 jednostek lekcyjnych dotyczących brd. Ilość lekcji zrealizowano w zależności od zdolności percepcyjnych klasy. Ustalono, na podstawie zestawień sporządzanych przez nauczycieli oraz zapisów w dziennikach lekcyjnych, iż zakres tematyczny oraz godzinowy wykonano w klasie IVa w wymiarze 28 godzin a w klasach IVb, IVc w wymiarze 29 godzin lekcyjnych. Zgodnie z rozkładem zajęć w Szkole, cykl lekcji poświęcony brd kończono egzaminem na kartę rowerową. Warto podkreślić, iż roczna godzinowa realizacja programu nauczania z edukacji technicznej w klasach IV wyniosła od 33-36 godzin lekcyjnych, w zależności od oddziału. Ustalono zatem, iż większość czasu dydaktycznego na zajęciach technicznych poświęcono zagadnieniom z brd.

Ponadto w roku szkolnym 2014/2015 na pierwszym etapie edukacyjnym tj. w klasach I do III (12 oddziałów klasowych) zrealizowano w sumie 128 godzin lekcyjnych z zakresu brd. W związku, iż program na ww. etapie pozwala nauczycielom na dowolne kształtowanie ilości godzin w ramach minimalnego wymiaru godzin poświęconych poszczególnym blokom tematycznym, zagadnienia te realizowano między innymi na lekcjach edukacji polonistycznej, matematycznej, plastycznej, technicznej, społecznej, muzycznej. Ustalono, iż we wszystkich klasach I zrealizowano 72 godziny, we wszystkich klasach II - 42 godziny oraz we wszystkich klasach III - 14 godzin poświęconych brd.

Ilość godzin przeprowadzonych w klasach I - III o tematyce bezpieczeństwa w ruchu drogowym w roku szkolnym 2014/2015

Lp	kl	edukacja polonistyczna	edukacja matematyczna	Edukacja techniczna	edukacja plastyczna	zajęcia komputerowe	Edukacja społ.-przyrodnicza	Edukacja muzyczna	inne zajęcia	Suma
1	Ia	4	1	3	1	1	1	1	3	15
2	Ib	3	1	1	0	2	7	2	3	19
3	Ic	3	0	3	0	1	1	1	1	10
4	Id	5	0	0	0	2	4	1	2	14
5	Ie	4	0	2	0	1	4	1	2	14
6	Ila	6	1	0	0	1	1	0	1	10

7	IIb	4	0	2	1	2	4	0	1	14
8	IIc	2	0	1	3	0	5	0	1	12
9	IId	7	0	0	0	1	1	0	0	9
10	IIla	4	0	0	0	1	0	0	1	6
11	III b	1	0	0	1	1	1	0	0	4
12	IIlc	3	0	1	0	0	0	0	0	4

(dowód akta kontroli str.: 133-169, 169, 193-198, 272-348)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

3. Przygotowanie uczniów do egzaminu na kartę rowerową.

Opis stanu
faktycznego

W okresie objętym kontrolą Szkoła organizowała zajęcia poprzedzające przystąpienie uczniów do egzaminu na kartę rowerową w ramach obowiązkowej edukacji technicznej w klasach IV.

W wyniku realizowania założeń programowych, o których wcześniej wspomniano wszyscy uczniowie klas czwartych (80 osób) brali udział w zajęciach dotyczących bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Każdy z nich miał możliwość przystąpienia do egzaminu o ile ukończył 10 rok życia oraz po wyrażeniu zgody rodziców. W roku szkolnym 2014/2015 na 80 uczniów klas IV do egzaminu przystąpiło 69 uczniów, w przypadku 11 uczniów rodzice nie wyrazili zgody na udział dziecka w egzaminie teoretycznym i praktycznym na kartę rowerową. Egzamin teoretyczny i praktyczny pozytywnie zaliczyło 63 uczniów i otrzymało kartę rowerową.

Zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 12 kwietnia 2013 r. w sprawie uzyskania karty rowerowej³ egzamin przeprowadzono dla uczniów, którzy skończyli dziesiąty rok życia. Składał się on z części teoretycznej oraz praktycznej. Część teoretyczną przeprowadzono w formie testu pisemnego polegającego na wyborze jednej odpowiedzi z trzech możliwych. Zgodnie z dokumentacją prowadzoną w przedmiotowym zakresie wszyscy szkoleni, którym wydano kartę rowerową uzyskali wymaganą ilość punktów na egzaminu w myśl postanowień § 21 rozporządzenia. Egzaminujący nauczyciele posiadali stosowne uprawnienia wydane przez WORD w Rzeszowie.

(dowód akta kontroli str.: 140-168, 170-198)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

³ Dz. U. poz. 512

4. Udział Szkoły w akcjach edukacyjnych i promujących bezpieczeństwo ruchu drogowego.

Opis stanu faktycznego

W latach 2014/2015 i 2015/2016 uczniowie Szkoły brali udział w zajęciach, których tematyka była związana z bezpieczeństwem w ruchu drogowym. Nie były to przedsięwzięcia wynikające z bezpośrednio realizowanego programu nauczania.

Uczniowie Szkoły w dniu 17 czerwca 2015 r. brali udział w programie „Pozytywne Obroty”, organizowanym przez Fundację Doroty Stalińskiej „Nadzieja”. Ponadto od 2013 roku cyklicznie, przed wakacjami, jest organizowany konkurs plastyczny pod patronatem Komendy Miejskiej Policji pn. „Bezpieczne Wakacje”. Celem konkursu jest popularyzowanie bezpiecznego zachowania w różnych sytuacjach, między innymi w górach, na drodze, w miejscu zamieszkania. W 2015 roku WORD w Rzeszowie przeprowadził zajęcia dla klas pierwszych z zasad, które obowiązują uczestnika ruchu drogowego

W grudniu 2014 r. Dyrektor Szkoły wraz z Dyrektorem WITD w Rzeszowie zorganizowali dla wszystkich klas pierwszych szkolenie z zakresu udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej oraz z zasad bezpiecznego zachowania się na drogach.

Realizując ponadprogramowe kształcenie dzieci z zakresu bezpieczeństwa ruchu drogowego w 2016 roku, Szkoła przystąpiła do ogólnopolskiego programu „Bezpieczna jazda. Karta rowerowa – moje pierwsze prawo jazdy”. Honorowy patronat nad programem objęła Policja i Krajowa Rada Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego. Zgodnie z założeniami programu, uczniom zostaną dostarczone materiały edukacyjne, oraz zestawy odbłaskowe.

(dowód akta kontroli str.: 69-73, 77, 199-208)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁴ kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

⁴ Dz. U. z 2015 r., poz. 1096

Rzeszów, dnia kwietnia 2016

Kontroler
Artur Rałowski
Główny specjalista k.p.

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie

Dyrektor
Wiesław Motyka

.....
Podpis